

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:		Helyben:	
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 10 kor. — fill.
Fél évre . . . 5 . . .	Fél évre . . . 5 . . .	Fél évre . . . 5 . . .	Fél évre . . . 5 . . .
Negyed évre . . . 2 . . .	Negyed évre . . . 2 . . .	Negyed évre . . . 2 . . .	Negyed évre . . . 2 . . .
Egy óra	Egy óra	Egy óra	Egy óra . . . . .
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **Uj. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosabban. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

A Kereskedelmi kamarák és a Pester Lloyd.

A kiegyezés körül folyó titáni harcban szomorúan kell beismernünk hogy Magyarország közvéleménye még mindig nem tud lelkesedni és érdeklődni az állami élet boldogulásának legfőbb tényezői: a közgazdasági helyzet rendezésének kérdései iránt. Ha joggal keltett országos fölindulást évtizedeken keresztül a sárga-fekete csendőrbajt, ez csak azt igazolta, hogy az alkotmányos jogok őrzésében a legfinomabban kifejlett érzékkel bírnak, hogy közjogi sérelmeinket mindnyájan érezzük s ha szerencsétlen állami kapcsolatunk mellett nem is tudunk eredményeket felmutatni, rendületlen kitarással állunk őrt állami önállóságunk bástyáin s riadókkal adjuk tudtára az osztráknak, hogy a réseken vagyunk és meg nem engedjük, nem tűrjük az idegen hatalom további pusztításait.

Az alkotmányos élet visszaállítása óta minden erőnket, minden tehetségünket állami önállóságunkért vívott küzdelmünk emésztette fel s a míg Európa többi államai a népek anyagi boldogulásának eszközeit keresték s a gazdasági verseny fegyvereit élesítették, a míg ipari hódításaikkal hatalmukba kerítették a többi világrészek megmérhetlen területeit, addig mi a

közjogi küzdelem közepett gazdaságilag hűbéres gyarmatává süllyedtünk Ausztriának.

Valahányszor eljött a gazdasági kiegyezés időpontja, a magyar gazdasági élet tényezői olyan közönnyel nézték a mindenre kész kormányférfiak engedékenységét, mintha az Antillák lakóinak bőréről folyt volna az alku s nem akarnák vagy nem tudták feltogni, hogy a közjogi biztosítékkal, körülsáncolt várost nem lehet megtartani, ha az örség éheznek és elfogyott karjokból a fegyvert forgató izomerő.

Három évtized irtóztató pusztítása kellett ahhoz, hogy ez az ország eszméljen, hogy lethargiájából feltörjön s felismerje a pusztulás képével egyidejűleg annak indokait is. Az utolsó évek gazdasági mérlegei megczáfolhatatlanul igazolták s kiáltva haragították a magyar közvélemény fülébe, hogy minden erőnket Ausztria zsákmányolja ki; verejtékes munkánk sikereiből az osztrák és cseh gyárosok palotái emelkednek, míg nálunk pusztul a föld, kiesik a magyar munkás kezéből a szerszám s a falatért száz-ezrek hagyják itt a hazai földet. Be kellett látnunk, hogy csak úgy kerülhetjük el a vagyoni tönköt, ha megszerezük gazdasági életünk irányítására az önrendelkezés jogát s meg-

szüntetjük azt a szegényteljes állapotot, a mely páratlanul jelentkezik az államok történetében, hogy egy természeti kincsekben dus, emberanyagban erős ország, egy sem nemzeti, sem faji egységgel nem bíró polyglott alakulatnak rabszolgájává, kizsákmányolásra alkalmas gyarmatává süllyedjen.

A múlt évi képviselőválasztások már ez öntudat jegyében folytak le. A pártkeretek megbontásával az önálló gazdasági berendezkedés eszméje hódított a kormányparti s ellenzéki programbeszédekben s ha a választók előtt tett nyilatkozatokra támaszkodunk határozottan megállapítható, hogy a parlament többségét az önálló vámtérsület hivei alkotják.

A Bécsnek szolgálatkész kormány azonban nem támaszkodik arra a forrásra, melyből igaz erőt meríthetne. A közvéleménynek komoly szükség felismeréséből fakadó mozgalma, a törvényhatóságok, ipari és kereskedelmi testületek felirata, a számok megdöntetlen logikája, az mind súly és érték nélküli felbuzdulás s legfeljebb arra alkalmas, hogy az „összbirodalom” érdekében egyezkedő kormány mellett mumus gyanánt hasson és rémitgessen.

Alig indult meg a magyar gazdasági érdekek védelmében az országos mozgalom, bámulattal kellett ta-

Sárika . . .

Furesa kis lány az enyém
 Felőtt már a' nyáron,
 Ki elviszi? no, annak
 Nyakán lesz a járom.

Sokan járnak körülte —
 Sorra figurázza,
 Nevettébe az embert
 A hideg is — rázza.

Csak ha e g y e t támadnak:
 Azt már a lány védi.
 Kard ki, kardra megy érte!
 Az ember, nem érti.

Csak is sejtem a baját
 Az én unokámnak . . .
 De ha szólnék? a gonosz
 Be fogná a számát.

Irta
Kaczagán.

48-49-es öreg huszár visszaemlékezéseiből.

Beregmege éjszakai részén, túl a Tiszán is felhangzott az arató lányok piros ajkán ez a nóta:

Süvegemen nemzeti szín rózsá
 Ajakamon édes babám csókja;
 Ne sirj rózsám, nem megyek világra
 Nemzetemnek leszek katonája!

Csak úgy segítöbe arattak a falu virágit.
 Öregember lett a kévekötiök.

Az Eperjes gorondján pengett a kasza
 a vadkörte fa árnya alatt — itt is öreg emberek kalapáltak.

Ósi szokás szerint „borért kaszáltak.”
 Ezen a régi szokáson a tricolor se változtatott.

Csak a Kereszturi erdő alatt szelte bárdzákra az áldott magyar földet 8 jármos ökör. Alig látszott az az egy két friss csik a nagy ugar táblán.
 A Bilkei Illosvai uradalmi falvak job-

bágyai csak nem szálltak alá igákkal. Lön ezért a gazdaságban nagy felfordulás.

Az öreg ur — odajárt a Werhovinára — mint összeíró küldöttségi elnök. Tökéletesen beszélt az orosznyelvet. Ösmerte a hegyi népet. Ő lett megbizva, hogy lelkesítse a fataliságot.

Nagy részt oroszjobbágyokból állott a vagyona — most egy tollvonással elvesztette mind.

Első szülött fia, Károly Eperjesen halgatta a jogot Csüpkától, de a nagyapai levélre ott kellett hagyni a tanuló ifjúságból alakult csapatot. Három napi keserves ut után meg is érkezett Debreczenbe.

Az özv. Beregi két leánya is a nagyszüléknél volt már Debreczenben, a kis mester utcza 1118 számú háznál.

— A tanórát a kissebb leánnyal éppen befejezte, Caroline Polácsék fon Nordvald s átment, a felnőtt leány Luizkával beszélgetni.

— Hallotta a kisasszony, hogy megérkeztek a fiuk?

— Elvoltam foglalva, nem vettem észre.

pasztalnunk, hogy az osztrák alkudozó fél vezető személyét, Körbert, a hivatalnok miniszterelnököt mindazok, a kik eddig a gyűlölködés sarával dobálták meg, a kik nem engedték meg neki, hogy a legjelentéktelenebb belügyi törvényt parlamenti uton letárgyalja, a legmelegebb odaadással támogatják. Allddeutschok, ó- és új csehek, szlovének, lengyelek tapsai és hochjai között hirdette Körber ur Ausztria érdekeinek megvédését Magyarország rovására, s az örökös tartományok minden fészkeben, minden kereskedelmi, ipari és gazdasági egyesületében egymásután gyújtották fel az őrlüzeket, melyek mind Magyarországra ellen jelezték Körber urnak a bizalom és együttérzés melegét.

Ezekkel a tényekkel szemben Magyarország közgazdasági életének, fogyasztásainak, sérelmeinek, vágyainak, reményeinek legjobb ösmerői: a kereskedelmi kamarák hatalmas demonstrációra készülnek Debreczenben. Nem pártpolitikát akarnak üzni, hanem az elvitázhatatlan igazság felmutatásával a viharnak hangjával akarják odaköltani a süket fülekbe, hogy Magyarország megérett gazdasági életének önálló vezetésére s a kizsákmányoló osztrák kapzsiság befolyásának megszüntetésére.

A kassai kereskedelmi kamara indítványát örömmel regisztrálta a magyar sajtó minden független organuma, csak egy lap akadt, egy lap; — mely azt arrogálja magának, hogy ő a magyar államélet nyilvánulásait, a nyugoti államokkal közvetíti, — képes volt arra, hogy a kamarák mozgalmát ne csak kicsinyelje, ne csak időszerűtlennek tartsa, hanem meg is gyanusítsa

azzal, hogy nem az ország egyetemének, hanem egy politikai párt érdekeinek zászlóvivőivé szegődnek, sőt vak szolgátságban annyira megy, hogy a mozgalmat időszerűtlennek is bélyegezi.

Haa „Pester Lloyd“-nak, Magyarországi politikai életében még volna valamely hatása, ha nem tudná mindenki, hogy abban a redakcióban költött marsruta szerint vezetik a tollat, ha kétség forogna fenn az iránt, hogy e lap az „összbirodalom“ eszméjének egyedüli szócsöve nálunk, akkor a szégyen pirjával arcunkon kellene gyászolnunk a magyar gazdasági érdekek ellen elkövetett ezen árulást,

Hála az Égnek, azokat a keveseket sem sikerül megtévesztenie a Pester Loydnak, akik az ékes germán szellem forrásaiból meritik tudásokat, mert a felébredt köztudat sokkal erősebb meggyőződésből keletkezett, semhogy kétszínűsködő, alattomoskodó logikával, gyanusítással és megrágalmazással, annak erejét meggyöngíteni lehetne. A magyar pedig tiltsa ki köréből azt az organumot, a mely a most folyó kiegyezési harc hevében, daczára annak, hogy az ellenség fegyvereinek együttes, példaszzerű eldördülését hallja, daczára annak, hogy látja az ellenség csapatok tömörülését, összetartó felvonulását észleli, vakmerő könnyelműséggel, árulásnak nevezhető hazafiatsággal akarja megbontani a mi sorainkat.

Csak hadd jöjjenek a kamarák. Debreczen város meleg vendégszeretettel s lángoló hazafisággal fogadja őket s hisszük, hogy oly módon fog megdobbanni Debreczenben a hamisítatlan magyarság szíve, amely mellett

Megtetszett neki első látásra.

A nagyapó Oláh Károlyt kérte fel, hogy unokiját a félbe maradt jogi vizsgára elkészítse. De ez is félbeszakadt. Ábrahám nemzeti parancsnok alatt, mint gyalogos tette a gyakorlatokat s őrizte a nemes város nyugalmát.

Luizka addig-addig lágyította a nagyanyó szívét, hogy engedett, és paripával, teljes katonai felszereléssel, felajánlhatta a leszedett ezüsttel együtt Beregi az első szülött fiát a haza oltárára. Répási tábornoknak is bemutathatta. Hajdan Kassán együtt voltak az öregek, mint kis katonák.

Szegény Carolin átélte a családdal a magyar seregek diadalának mámoros perceit, a fogoly német tisztet, ezerszámra a horvátot, később a muszkát.

Augusztus másodikán megérte, később a debreczeni csatát is.

Végre együtt menekültek falura, a Tisza és Szamosközt fekvő községbe.

A bujdosó huszár igen megtetszett Carolin kisasszonynak, annyira, hogy már rá beszélt, hogy szökjének meg — együtt.

18 évvel nem volt épen nehéz — egy 25 éven túl lépett nevelőnőnek — győzelmesen harezolni...

Azonban a honvédhuszárbba titkos sze-

megsemmissül a hazátlanok disharmoniát keltő, csuszó-mászó politikája.

Dr. Freund Jenő.

Református püspökség Szegeden.

(Uj egyházkerület, uj egyházmegyék)

A „Szeged és Vidéke“ után közöljük ezen a református felső-magyarországot legközelebről érdeklő hirt, melyről már emlekeztünk s melyben ujabb, nem érdektelen fordulat, hogy a nagy kálvinista Hódmezővásárhely mellett a nagy katolikus magyar Szegedre helyeznék az uj református püspökség székhelyét, a mi már magában véve képtelenség, hisz a mi püspökeink egyházközségi lelkipásztorok is egyszemélyben, mert abból élnek. A mi szegény püspökeinknek nincsenek uradalmak s így bizony Szegedre az anyagiakat illetőleg vajmi keveset jelentene az uj református püspökség. Egyébként a t. laptárs cikkje így hangzik:

Régi panasza már a tiszántuli ev. ref. papságnak, hogy a kerület beosztása nem megfelelő, rossz. A kerület tizenhárom egyházmegyéből áll és ezek közt a békésbányai ev. ref. egyház éppen fele a tiszántuli egyházkerületnek. Az egyházak maguk követelték és sürgették már a kerület új beosztását.

Ez most meg is fog történni. Az első lépés erre a békésbányai ev. ref. egyházmegyének három új egyházmegyévé leendő kikerekítése. Ez már az **őszszel megtörténik.** (?) A temesvári őszi ev. ref. egyházmegyei gyűlésnek egyik legérdekesebb tárgya ez lesz. Az egyházmegyék szervezése a következőkép történik: Az egyházmegye akként kerekítették ki, hogy Békésvármegyével megalakították a békési egyházmegye. Csongrád és Csanád vármegyékkel a csanád és csongrádi egyházmegye és To-

relmes lett a kertész kékszemű lánya, a Linka és elárulta a kisasszony mesterkedését. Polacsek Carolinnak a háztól menni kellett.

Tinti baronesze volt a nagyanyja, ahoz ment fel Bécsbe. Érzélgős leveleit onnat küldözgette, de a huszár jobbnak látta nem válaszolni rá. Kiszabadult a büvkörből. Carolin végre férjhez ment egy fizikushoz Beregi Luiznak ezt írta utoljára:

„Maine skéjus (menyus) so liebs mich und main Salon ist blau — wie main glück!

Ki tud még vissza emlékezni Debreczenben arra az égszinszemű, aprókezü leányra? ki a anyji jó harezost küldött a 9 felül megtámadott hazának. Kiért egy jeles férfi örökre nőtelen maradt.

Világos után nem egy előkelő rangú tiszt nvult volna a keze után, ha ő nem egy bujdosó kapitányt vála sz t magának.

En ösmertem csak az ő meleg szívét, édes gyermekei érezték soká annak melegét, de már itt hagyta őket 70 évet élvén.

Ezen pár sort emlékének szentelem.

Morvay Károly.

Most toilletet tart a bátyám, nem akart porosan előttünk megjelenni.

— Kar volt leparancsolni őket, tette még hozzá.

— Miért? kérdezte Carolin. — gy épen mondjon valamit.

— Azért hívták, hogy honvéd ne legyen! pedig így s az lesz, — csak hogy huszár.

— Ugyan az Istenért — kiált fel Carolin, már a testvérbátyját is, nem elég hogy minden fiatal eselédet elküld zászló alá a háztól.

— Ugyvan! vért és pénzt. Szeme fenylett, arca lángolt, jöjjön segíteni nekem.

Carolin kisasszony ámulva nézte a zöldmagyar diszdományt, mentét, melyekről nagyrészt le lett szedegelve Luizka által a drága ékszer.

— Miért teszi ezt?

— Apám ajánlotta fel a haza oltárára. A ki gyorsan ad — kétszer ad, mondotta lelkesen — és mind a ketten munkához láttak.

Hangos kopogtatás zavarta meg őket, a „lehet“ szóra belépett Károly.

Bemutatás után egész könnyedséggel kezdett társalogni Carolin kisasszonynyal.

Midőn távozott ezt mondta rá a lány, „Es ist aine lesse junge!“

rontál, Temes- és Krassószörény megyékből, mint amelyek igen kevés hívőkkel bírnak, szerveznék a bánáti ref. egyházmegyét. A három új egyházmegyében a ref. hívők száma 200 ezer, amely így oszolna el: a békési ev. ref. egyházmegyében 100 ezer, a csanádi-csongrádi ev. ref. egyházmegyében 80 ezer és a bánáti ev. ref. egyházmegyében 19 ezer lenne az ev. ref. hívők száma. Szó esett a tervezésnél arról is, hogy esetleg csak két egyházmegyét szerveznének. Ez esetben az egyik egyházmegye a békési, a másik a csongrád-bánáti egyházmegye lenne. Ez esetben a ref. hívők arányosan megoszlanának a két egyházmegyében, míg ha ma három egyházmegyét állítanak föl, úgy a száz ezer ref. hívővel bíró békési egyházmegye mellett nagyon szegény egyház lenne, a 19 ezer ev. ref. lelket számláló bánáti egyház.

Ezt a javaslatot az egyházmegyei új esperes a temesvári nagygyűlés elé terjeszti. Ott tárgyalják és határoznak a felosztás tekintetében. Az egyházmegye a gyűlés határozatát a tiszántúli ev. ref. kerületi gyűlés elé terjeszti elfogadás végett, a mely azt, mint nekünk jelentik, **változtatlanul meg is erősíti.** (?)

Ugyancsak a temesvári gyűlésen teszik meg az első lépést a tiszántúli kerület kettőválasztására.

E körületbe ma a következő egyházmegyék tartoznak: alsó-szabolcs hajdu vidéki, békés-bánáti, beregi, bihari, debreczeni, érmelléki, felső szabolcsi, heves-nagykunsági, mármaros-ugocsi, nagybányai, nagy-károlyi, nagyszalontai és a szatmári ev. ref. egyházmegyék. A kerület kettőválasztásával a tiszántúli kerületből elszakíttatnék a bihari, nagy-szalontai, heves-nagykunsági egyházkerületek, a melyek az ez évben szervezendő békési, csongrád-csanádi és a bánáti új ev. ref. egyházakkal képeznék az új kerületet.

A békés-bánáti egyházmegye a temesvári egyházmegyei gyűlésen tárgyalni fogja az új egyházkerület létesítésének ügyét és átíratban fogja felhívni a tiszántúli egyházkerületet egyházmegyei gyűlésre, hogy az új egyházkerület szervezése tárgyában nyilatkozzanak meg és írjanak a debreczeni kerületi gyűlés elé is az új kerület létesítése iránt.

A tiszántúli egyházkerület kettészakításának és így az új kerület létesítésének ügyét a Debreczenben tartandó egyházkerületi gyűlés fogja tárgyalni. Ha ott kimondják az új kerület szervezését, úgy az egyházkerület határozata az évenként tartandó konvent elé terjesztetik jóváhagyás végett. A konvent rendszeresen meg is szokta erősíteni az egyházkerület határozatait, a mi, ha megtörténik, az új kerület részére azonnal szervezik az új ev. ref. püspökséget, **mint híre van Saeged székhelyiél.** (?)

A konvent ugyanakkor el is fogja rendelni az új ev. ref. egyházkerületben a hívek között az új püspök megválasztása iránt a szavazást.

A székelyföldről.

Irta: Vántsa György.

Az államvasutak fővonalán Brassóba jutva, pár órai pihenés után a Háromszéki szintén állami kezelés alatt levő vonalon, végigrobogva a szászföld Barcaság nevű termékeny rónáján, Háromszék vármegye „Szépmező” nevű vértel szentelt síkságán,

Oltszennél az Olt folyó szűk völgy szorulatába jut vonatunk, a hol alig egy órai ut után, a Szt-Anna-tavat magában rejtő bércek tövébe levő Bükszad—Bálványosra érünk.

Oh mily fenséges e vidék. Az ős erdővel borított hegyek közül itt is, ott is kiemelkedik egy-egy szikla óriás, melynek tetejét hajdan vár foglalta el, amazé a Hercecz vagy Mikó vára, emezét a Vászva vára. A romjaikban is fenséges várak maradványai még ma is — egy ezredév után — daczolnak az idő vasfogával. Lent a völgyben az Olt folyó zajong tova, itt vigan kelepelő malmot, amott recsegő fűrésztelepet, emitt kavicsstörőt bajtva, melyekben a fürge székely nép izzadva s életével játszva keresi keserves kenyerét.

Bükszad-Bálványosról Bálványos fűrdőre kitűnő karban tartott szerpentin ut vezet egy oly őserdőn keresztül, melyben a fak töve ritkán látja a sötét lomboktól a napvilágot.

Maga Bükszad is, Háromszékvármegyének e részének határközsége is érdemes a megtekintésre. E községben van a gróf Mike családnak, egy a kor igényeinek megfelelően berendezett nagy üveg gyára, mely a község összes lakosait, mint munkásokat foglalkoztatja.

Alig közelítjük meg a tenger színe felett, mintegy 1140 m. magasan fekvő Bálványos fűrdőt, tompa moraj üti meg füleinkeket s úgy tűnik fel e moraj, mintha a föld méhe forrongásban volna. Ezt a morajt a „hamvas” nevű forrás idézi elő, mely magasan löki fel hamuszínű vizét. — Ettől alig néhány lépésre a „fortyogó” nevet viselő forrás, fennebb a „vallató”, mindenik oly nagy zugással és morajjal tör elő, mintha a föld keble, egy örök tűz által hevített óriási kazant forralna.

E források mellett elhaladva pár percz múlva fensikra, a tulajdonképeni fűrdőtelepre jutunk. E fensikot északról a Bűdös hegy, nyugatól a Szent Anna tavát magokban foglaló bérce óriások, délről a Hargita lankás bükkal fedett hegyei, északkeletről a Bálványos nevű hegy, melynek tetejét az Aporok ősi fészkeinek Bálványos várának egyezred évnél idősebb fenséges romjai koronázzák, képezik határait. Keleten és délkeleten a fensik a Torja patakanak festői kilátást elénk táró völgyére néz, melyen át láthatói a keleti és délkeleti Kárpátok kékellő orrait.

E fensikot képező völgy rejti magában azon természeti ritkaságokat, melyek Bálványos fűrdőt, ha ma meg nem is, egykor világhírűvé teszik.

E fűrdő a báró Apor és gróf Mike családok tulajdonát képezi, gondozását f-jlesztését, pedig egy részvénytársaság intezi. Nem is olyan régen, mintegy 15—20 évvel ezelőtt e fűrdőtelep úgy nézett, ki az ő deszka és patics falu viskóival min egy a hunok által itt feledett tábor maradványa, ma azonban diszes és a modern kor igényeinek megfelelő villák állanak a gyógyulást és üdülést keresők rendelkezésére.

E fűrdő telep a különböző szelektől teljesen mentes, tiszta, fenyő illattal telített hegyi levegő, melynek hősege egyenletes, alig van csekély változásnak kitéve s ez is csak a reggeli és esteli órákban észlelhető. E tulajdonsága kiaknázása czéljából a fűrdő telepet gondozó részvény társaság a Bűdös hegy oldalán levő lapos területre egy modern gyógyintézetet építettett s azt a legnagyobb kényelemmel rendezte be és a felügyeletet szakértő orvosok teljesítik.

Az említett hamvas, fortyogó és vallató gyógyforrásokon kívül melyek, mint fűrdők használatnak, még három forrása van, u. m. a Fidelio, Károly- és timsós forrás.

Ezek közül a két első ivókurául és orvosi rendeletre fürdésre is használják. Bálványos fűrdőt nem a nagy gyógyhatással bíró források, hanem az ugynevezett kénbarlangja tette világhírűvé, melyből évenként Ilosvai pontos mérése szerint 1.425,000 kilogram szén-sav ömlik ki.

E barlang a Torjai vagy Bűdöshegy déli oldalán a tenger színe felett 1051 m. fekszik, a hová szerpentin gyalogut vezet fel. A mint közeledünk a barlanghoz, úgy csenevészedik a növényzet s midőn a barlang elé érünk, kopár szirtek között találjuk magunkat, melyen nincs élet, talán azért nevezte Jókai e helyet a halál országának. A barlangból kiömlő halálos gáztól reszket a levegő, mintha az álta is jelezni akarná halandó ember vigyázz.

Megdöbbenve állunk meg a barlang előtt, melynek bejárata talán a démonok ádáz harcának maradványa? Óriási szikla tömbök egymásra hányva, csakugyan ilyen lehet — ha van — a „pokoltornácza.”

15—20 évvel ezelőtt a barlang bejárója szabadon állott, hossza 10 m. magassága 4 mtr. kívül 4 mtr. széles befelé csaknem egy mtrre összekeskenyül. A barlang bejárójánál niucs veszély, mert alig van fenntebb a gyilkos gáz, mint 20—25 cm. — A barlang falát a mily magasan a kiömlő gáz van sárga kén borítja, melyen felül élet, míg e vonalon alól egy lélegzetvétél és halál van.

Hogy mily sokan keresték fel régente helyet, azok az élettel leszámoltak, bizonyítják azok a kis fejfák, melyek a barlang közelében levő sirok felett állanak, ma azonban a bejárat elvan zárva, s gondos felügyelet alatt áll. A kiömlő gázokat, mint légfűrdőt reumatikus bajok ellen, míg a barlang kenes oldalairól lecesepegő vizet szembajok ellen használják.

A kiömlő gázokat ólomesőveken a bálványos hegy alatt lévő szén-sav sűrítő gyárba vezetik, hol azokat kovácsolt kazánokban megjegezesítve hozzák forgalomba.

Bálványos fűrdőt kezelő részvénytársaság e telepet oly arányokban fejleszti, hogy rövid idő alatt a legkényesebb igényeket is kifogja tudni elégíteni.

E fűrdőtelepre vonatkozó másnemű felvilágosítással, az adandó kedvezményekről e sorok írója készséggel ad felvilágosítást.

Délutáni levél.

(Oláh Károly szenátorhoz.)

Tisztelt barátom! Szép a figyelmed, a szereteted egykori vármegyéd, Hajdúvármegye, egykori barátaid és tisztelőid a hajduk iránt.

Mert üzeneted ezen rokonszenvre vall. Budapesten, Hirmann érczöntőnél, midőn a szabadságszobrot átvettétek, láttad a királyunk által ajándékozott tiz szobornak az egyikét érczbe öntve, a Bocskay szobrát. Magad is mondod, hogy a szobor gyönyörűen van kidolgozva, tehát neked mindjárt eszedbe jutottak a fekete földön virágzó hajduk — való igaz ugyan, hogy a szegény vámospércsi testvéreknek nagyon is hegyes homokbuczkából adta ki Bocskay atyánk a földjét, — ime az alkalom, most a hajduk a király urunk Bocskajjáról öntethetnek magoknak, eiónyös feltételek mellett, Bocskay szobrot.

Nagyon kedves ez a gondolatod. Kedves, hogy megüzented, foglalkoznának veled a hajduk. Ez a te régi hállás rokonszenvedet bizonyítja, épp azért nehezen esik leírni, a mit most itt leírandok, hogy mi hajduk ennek a szobornak a mását nem öntethetjük meg. Ez szögyen volna reánk. Ez megtagadása volna a multunknak és a mi különös jó fejedelmi atyáknak, Bocskay István urnak. Mert mint magad is jól tudhatod tisztelt és kedves barátom, a mi Bocskaynk más Bocskay volt, mint a melyiket a királyunk kegyelme folytán gyurt a budapesti szobrászmeister. Az csak egy hadidiszbe öltözött pompás dalia; de a mi Bocskaynknak — ha csak a mai hajduk becsstelen módon nem akarják meghamisítani nagy jóltevőjök, szabadság hős vezérok és tulajdon pánczélos, kopjás őseiknek emlékét — ércbeöntött alakjában is kikell fejezni az osztrák bestiák által elnyomott, véreb módjára üldözött, osztrák generális rangba öltözött pribékek által sintérelt nemzeti és vallás-szabadságunkat védőhőst és vezért. Ez pedig a budapesti gyönyörű szoborról hiányzik. Hiányzik a győzelmes nemzeti szabadsághős lába alól az általa porba tiport, kétfejűsasos osztrák zászló, de hiányzik a szabad hajdu mellékalakja is, melyet a kóborlásából megváltott és szabadságvédő érdemeiért az alkotmány sánczain belölre vezérelt, nemesi kiváltságokkal és földi javakkal avatott a nemzet testébe a mi dicső nagy magyar fejedelmünk.

Minekünk az osztrákverő, a hajdut nemesítő, a nemzeti és hitszabadságot védő dicső magyar vezér, a fejedelem Bocskay István kell és ezért nem kívánjuk mását a királyi ur által öntetett, a spanyol etiketteszerint is szabályszerű pánczélos daliának.

Ugy hiszem, megértetted egyszerű szavamat és gondolatomat tisztelt barátom?

Szabad Hajdu.

NAPI HIREK.

Debreczen és az üzletvezetőségek felosztása.

Hetek, sőt hónapok óta úgy a fővárosi, vidéki, mint a helyi sajtóban hirt jár, hogy felosztják az üzletvezetőségeket, s helyökbe vasutigazgatóságokat léptetnek életbe. Egyik reggeli lap társunk ma már azt a feltűnést keltő hirt is hozza, hogy Debreczen nemcsak elveszti az üzletvezetőséget, de vasutigazgatóságot sem fog kapni, hanem Debreczen helyett Miskolcz kap vasuti igazgatóságot. Illetékes helyen tájékozást szerezünk, van-e komoly alapja ezeknek a híreknek s ha igen! mennyiben felel meg a valóságnak, hogy Debreczent mellözik? Illetékes

helyről azt a felvilágosítást nyertük, hogy igenis komoly alapja van annak a híreknek, hogy az üzletvezetőségeket felosztják. A minisztertanácsban már elhatározták, hogy külön vasuti miniszteriumot állítanak fel. A kereskedelmi miniszter erre vonatkozólag már elkészítette a tervezetet s ebben a tervezetben van az is, hogy az üzletvezetőségeket felosztják és helyökbe vasuti igazgatóságokat léptetnek életbe. — Készen van már az igazgatóságok elhelyezésének a terve is, **de ebben a tervezetben Debreczen nem szerepel.** Debreczent teljesen mellözték. Nemcsak hogy felosztják az üzletvezetőséget, de igazgatóságot sem kap Debreczen. A miniszter tanács ugyan szeptemberben határoz végleg ebben az ügyben, de azért, mint látszik, a hir nem mese, sem nyári kacska. Komoly alapon nyugszik. És ha e tervezetet keresztül viszik, hogy Debreczen nem kap igazgatóságot, ez a városra nézve minden tekintetben kiszámíthatlan károkat okoz, azért Debreczen városának ezt a valóságos merényletet végrehajtani engedni nem lehet. Miskolcz kedvéért illetőleg az állítólagos katonai érdekek miatt így megfosztani, agyonütni az alföld góczpontját, Debreczent nem szabad. A városnak hivatalosan, de a polgárságnak is teljes erélyvel kell fellépni és tiltakozni a tervezett merénylet ellen. Még most nem késő, még lehet segíteni, változtatni ezen a Debreczenre ártalmas terven. Az illetékes köröknek, tényezőknek minden megengedhető eszközt meg kell ragadni, latba kell vetni, ha már felosztják az üzletvezetőséget, kapjuk meg helyette az igazgatóságot. Ha másképp nem vagy nagy küldöttségnek kell felkeresni a minisztert, ugyszint azoképpen az országgyűlést is, hogy Debreczent ne mellözzék. Ki kell előtte fejteni, meg kell értetni az indokokat, melyek miatt Debreczent mellözni nem lehet, nem szabad. Még most van idő és mivel a hir komoly valóságon alapszik, a város érdekében jól előre felhívjuk az illetékes körök figyelmét, kövessenek el mindent, hogy Debreczent ez a tervezett és a jövőre is végzetesen kibató mellözés ne érje.

Az akadémiai igazgatóság értesítése.

A debreczeni ev. ref. akadémia theol. és jogi fakultásain az 1902/3. tanévre a beiratások szeptember hó nyolcz első napján fognak történni; e határidőn túl további nyolcz nap alatt akad. igazgatói, s október hó 15-ig püspöki engedélyvel lehet beiratkozni. Azok az egyéves önkéntesek, a kik tényleges katonai szolgálatukat f. év szeptember hó végén fejezik be, október hó 1-8. napjain iratkozhatnak be. Bentlakás, tandíj, kedvezmény, tápintezet, stb. elnyerése iránt a kérvények szeptember 4. déli 12 óráig adandók be az illető dékáni hivatalokhoz. Az előadások az akadémia mindegyik karán szeptember 12-én kezdődnek. A jogi alap és államvizsgálatok szeptember 5-én kezdődőleg tartatnak. Akadémiai igazgatóság.

A debreczeni Székely Társaság választmánya f. hó 27-én — Vasárnap d. e. 11 órakor — a „Jogász és tisztviselői Kör” helyiségében rendes gyűlést tart, hova a választmányi tagokat ezen az uton is tisztelettel meghívja az Elnökség.

Ki lesz a váradi püspök?

A H-k, bizalmas értesülése szerint a nagyvárad püspökiségek betöltésére vonatkozólag eszik minden más kombináció, a mi például a Majláth püspök, Wolaffka cz. püspök, debreczeni plebános stb. jelölését illeti, mert bevégett tény, hogy a nagyvárad biboros örökebe a szepesi püspök, Szemcsányi Pál jut, akinek főrendiházi szereplésével a kormány s a korona rokonszenvét sikerült kiérdemelnie. A szepesi püspökségre az egri érseknek egy kedvelt kanonokja — kassai ember — van kiszemelve, de erősen tartja magát az a hir is, hogy e püspöki székre a kassai egyházmegye egyik érdemes kanonokja jut.

A Vilmos huszárok ünnepe Nagyváradon.

A debreczeni 7-es huszárezrednek, a kék dolmányos Vilmos huszároknak Váradon állomásozó osztálya is nagy katonai pompával ünnepelte meg a voltai csata 54-ik éves fordulóját. — Albach altábornagy és Schiehmüller vezérőrnaggyal az élén egész várad helyőrség tisztikara megjelent a Vilmos huszárok győzelmi emlékes ünnepén. A legénységhez Horváth őrnagy intézett szép, lelkesítő beszédet. — Delben a legénységet megvendégelte az ezred derék tisztikara.

Kettős ünnepély a Münnich-családban.

Iglóri irjak f. hó 15-én a debreczeni közbecsült Sesztina családdal is rokon Münnich Kálmán családjában kettős ünnepélyt tartottak. E napon volt ugyanis 25 éve hogy Münnich Kálmán oltárhoz vezette szeretett nejét, a jószívűsége révén széles körben ismert uri asszonyt és e napon tartotta eljegyzését dr. Stahovszky Antal kotterbachi orvos Bianca leányukkal, az iglói társaság egyik kedvenczével. Az ünnepélyre a család számos tagja Iglóra érkezett. Dr. Münnich Aurél orsz. képviselő is néhány napra félbeszakította a karlsbadi nyaralását, hogy a család e szép ünnepélyén részt vegyen. Számos üdvözlő sürgöny érkezett a családhoz, melyek mindegyike tölmaesolója volt a tisztelők és barátok őszinte jó kívánságainak.

Papp László röpirata és a tanács.

Papp Lászlónak, a városi pálinkakereskedés üzletvezetőjének. ösmert röpirata, a melyben minősíthetetlen hangon és modorban támad és vádol egy városi tanácsnokot, a tanács becsületét is vérig sértve, úgy látszik kemény dió a tekintetes tanácsnak. Ma kellett volna a Papp László röpiratának ügyében intézkedni, határozni, de ezuttal is azt határozták, hogy majd határozni fognak. Miért? Mert a polgármester ur indítványára megvárják a főügyészt, ki nem volt itthon. A polgármester ur különben is nagyon érzékenykedett ez ügyben.

Erről a dolgról multkor írott közleményünk, melyben rámutattunk arra, hogy a polgármester ur mennyire szeretné ezt az ügyet is a fiókba tenni s Papp László barátját védeni, nagyon is zokon esett az öreg podesztának és ma midőn V e c s e y Imre tanácsnok a mai tanácsülésen szóba hozta, hogy mára van kitűzve ezen ügy tárgyalása, — a jó öreg polgármester ur tudtára adatta a jelenlevő segédszerkesztőknek, hogy ezen ügy személyes természetű és így ez nem tartozik a nyilvánosságra. Mi tudomásul vettük e bizalmas figyelemzetést, de a polgármester ur öggályos baráti lelkét megnyugtadjuk, hogy ez az ügy éppenséggel nem asztalfiókba való rejtett, bizalmas, titkolni és simítani való, ugynevezett személyes ügy, hanem a legnagyobb mértékben érdeklí a város polgárságát. Mert amidőn egy alantos közeg súlyos vádakat emel a tanácsnoka ellen, még hozzá uton-utfélen terjesztett és nyomtatott röpiratban írja meg vádjait, már ez nagyon is érdeklí a nyilvánosságot és kötelelessé teszi a nyilvánosság előtti részrehajlatlan megtorlást; maga a hivatalos fegyelem, a rend is követeli azt, hogy azt az embert, ki a város szolgálatában áll és felebbvalója ellen vádaskodó röpiratot ad ki, terjeszt, állásától azonnal függesztsek fel. Mert nemcsak azt az egy tanácsnokot, hanem az egész tanácsot pellengérezzi az ilyen férfi. Az ilyen magáról megfélekezettet tehát haladéktalanul, a tanács tekintélye, méltósága érdekében azonnal felkellett volna hivatalától függesztetni a polgármesternek; mert feltéve, de meg nem engedve, hogy annak az embernek vádaskodásából valamely szemernyi igaznak bizonyulna is, az a tanácsnok azért mindenkoron felelősségre vonható. Amde ugyan milyen ábrázatot vágott volna, vagy vána hozzá a királytanácsos polgármester ur, ha Papp László véletlenül nem a tanácsnokát, hanem a polgármesterét támadta volna meg hasonló modorban és röpiratban, ami a Papp László közigazgatási tapasztalatait figyelembe véve talán szintén meglőrténhetett volna, ekkor is így diplomatizált volna a polgármester ur? Ekkor is az asztalfiókba csukta volna ennek az ügynek az aktáit? Ekkor is engedte volna Papp Lászlót a „diadalával“ megtorlás nélkül kérkedni? Alig hisszük ezt. Mert noha kezemunkaja után ösmerjük már a polgármester urnak a simitási tudományát, szeretjük hinni, ekkor Papp Lászlót kiebrudalta volna a hivatalából minden további tanácsi határozat nélkül, azután később bármerre esett volna is a mérlegben a vádaskodás koczkája. Az eset most sem más. És mi valóban csodáljuk, most már nem a polgármester urat, az ő pártatlanságával már leszámoltunk ez ügyben, hanem a tekintetes tanácsot, mely oly pipogya-módon viselkedik és türi egyik tagjának a meghereze-hurezáltatását, ami pedig az egész testületnek is a rovására esik. — Azért a polgármester illetéknéppen magyarázhatatlan viselkedését figyelembe nem véve, a tanácsnak magának kellett volna

rég ezen a testületen is ejtett sérelem miatt, Papp László felfüggesztését követelni. Ha a tanács ily egyértelműleg lépett volna fel, akkor a polgármester ur további akadékoskodásával csak magát pellengérezte volna és tette volna lehetetlenné magasáltásában, melyhez semmiféle mellékérdeknek, nem szabad férközni, — és azóta már a sértett hivatalos rend és fegyelem elégtételt kapott volna. Hisz ne feledjük az urak azt sem, hogy Papp László idáig csak gyanúsított, de nem bizonyított és ilyen gyanúsításnak, ha az megtorlás nélkül marad a jövőben a fel-dühödött vagy valamely tetten kapott alantások részéről bármelyikük ki van, ki lehet téve. Azért az ilyen támadást megtorlás nélkül tűrni nem szabad. És legalább a tanács ne kompromittálja magát ez ügyben is a határozatlanságával. Papp Lászlót, miután minősíthetlen módon támadt felebbvalója ellen, függesztessék fel állásától és ha a vádak, a gyanúsítások folytán a vádolt szenátorral is leszámolni való lesz, akkor azzal is számolhatnak, de csak majd akkor, ha valami azokból a nyilatkozatokból beigazolást nyert. Nyilvánvaló tehát, hogy a polgárság megrendült bizalma és a tanács megingott, meghurezolt, lekicsinyelt tekintélye követeli Papp Lászlónak hivatalából való azonnali felfüggesztését és ellene az eljárás megindítását, később bárhova fejlődjek is ez az ügy.

A tankötelesek összeírása.

A közigazgatási bizottság mint minden évben ezuttal is felhívta a városi, tanácsot, intézkedjék a város területén levő óvó és tankötelesek összeírása iránt. A tanács mai ülésén foglalkozott az átirattal s megtette intézkedését az óvó és tankötelesek összeírása iránt, hogy ez jövő hó 15-ig befejezve legyen.

A debreczeni honvédgyalozezred gyakorlatai.

A debreczeni 3-ik honvéd gyalozezred ma reggel érkezett vissza Debreczenbe H.-Hadháztól. Az ezred a jelenleg városunkban tartózkodó nagyváradi 4. ezreddel holnap reggel ismét elhagyja városunkat s a 1 és 2. ezreddel gyakorlatot tart a Salamon csárdánál. Onnan másnap, holnapután mind a négy ezred Monostorpályiba megy s Pályi határában együtt gyakoroloznak. Itt mind a négy ezred elválk s kiki hazamegy. A debreczeni 3-dik gyalozezred Bagamér, Sámson, Hadház környékén közben ezredgyakorlatot tart és e hó 30-án visszatér Debreczenbe. Honvédeink aug. 25-ig maradnak Debreczenben, mikor is Tenkére mennek hadosztálygyakorlatra.

Debreczen város régi történetéből

becses mű jelent meg. E történeti mű czime: „Vidékiek Beköltözése Debreczenbe 1564—1640 között.“ Irta Zoltai Lajos városi segéd levéltárnok. Ára 50 fillér. Kiadja Debreczen sz. kir. város könyvnyomdája. E becses és értékes, a város multját, családjait megvilágító műnek a megjelenése nagy részben Komlóssy Arthurnak, Debreczen város főjegyzőnek az érdeme. Ugyanis Komlóssy Arthur főjegyző in-

ditványozta, hogy miután a jeles szerző ezt a becses, érdekes. a város történetét kiegészítő művet a városnak díjtalanul ajánlotta fel kinyomatás és terjesztés végett, a városi tanács azt a városi koronázási alapítványának irodalmi czélokra szolgáló kamatai terhére nyomattassa ki és az érdekes szerzőt ugyanezen alapítványból illő díszleteleddjében is részesesse. Ezen érdekes műből a Debreczen husvéti számában közöltünk mutatványt. Most jelezzük, hogy megjelent a mű. Ajánljuk a városi polgárság figyelmébe. A füzetet a városi nyomdában 50 fillérért lehet megrendelni. Ismeretelni fogjuk.

A vigszínház előadásai elmaradtak.

A vigszínház tagjai vigécek módjára szédelegnek az országban. Debreczenben is megfordultak s hogy az „Órnagy ur“ cz. komisszást kétyszer eljátszották zsufolt ház előtt a vig vigécek, még egyszer visszakarartak jönni Debreczenbe. Először 19. 20. majd 21. 22. és végül 23. 24. napjaira állapították meg az előadást. A közönség ki is váltotta a jegyeket, de tegnap délután a vig vigécz urak lesürgönyöztek az előadást, így az elmaradt. László Albert és társa pedig most adogatja vissza a kiváltott jegyek árait, a mi pedig nem valami kellemes szórakozás ebben a f—e melegben.

Kigyó vacsora.

Csak a bolond amerikainak a gusztusa fanyalodhatik rá arra, hogy kigyót egyek. Az amerikai Szabadságban olvassuk a furcsa gusztust:

Dabney kapitány, Clarksdelában különös vacsorákkal szokta megtisztelni barátait. — A különöz hadfi ugyanis kétévvel ezelőtt kigyó vacsorát adott. Azóta évenként megtartja ezt a jó szokást. A kigyó vacsoránál kihizlalt csörgő kigyó pecsenyét szolgálnak fel. A vacsorára szánt kigyókat maga a kapitány fogja és hizlalja. Ez idén hatalmas csörgő-kigyó kerül az asztalra, amelynek méregfogait a kapitány a hizlalás előtt kiszedte. A terítékre szánt kigyó olyan szép előmenetelt tett a hizlalásban, hogy a kapitány már ki is küldte a meghívókat a vacsorára.

Egy fillér miatt.

A bajai kir. járásbírósnál a héten két rendkívüli fontos ügy hozta lázba az embereket. Az egyik hagyatéki ügy. A zombori kir. járásbírósnál egy hagyatéki ügyből kifolyólag fenmaradt egy fillérnyi, összeget a bajai kir. járásbírósnál letétbe helyezett. A hatalmas összegről nagy árkus papiroson nagy írásokat csináltak, elkönyvelték. be és kivezették a könyvekben. A másik ügy szintén ilyen tekintélyes summával foglalkozott. Egy bajai háztulajdonos adósa maradt a magas kincstárnak egy fillérjével. Minthogy többszöri felszólítás után is vonakodott a háztulajdonos a nagy summát lefizetni, betáblázták az eddig tehermentes házra. Még megeshetik, hogy elérverezik a fillér miatt a házat.

Kárpátok gyöngye.

Trencsén-Teplitz fürdőből értesülünk, hogy az alaposan elrontott junius után végre a pompás julius meghozta a fürdőven-

dégek nagy karavánját a jogosan „Kárpátok gyöngyének“ nevezett híres fürdőhelyre. Többek között Metternich-Sándor Paula hercegnő is, ki tavaly ugyancsak ott töltötte nyári kuráját, odaérkezett, állandó látogatója a Siege igazgató által ügyesen vezetett színháznak is és egyáltalában nagyon lelkesült tisztelője Trencsén-Teplitznek. Ott valóban rendkívül jól érzi magát mindeki és Heinrich dr. fürdőigazgató szorosán gondoskodik arról, hogy a fürdőközönség kitűnően érezze magát és a legjobb szórakozásokban részesüljön. A termalforrások száma nemrég egy újabbal szaporodott és valószínűleg a jövő évre eme új meleg forrásnál is szép fürdőpalota épül, mert a földéneken a különféle fürdőhelyiségek gyakran kicsinyeknek bizonyulnak a sok gyógyulást keresők befogadására.

Debreczeni heti piac.

Julius hó 21. 22-én tartott heti vásár eredménye.

Buza: 16 k. 40 fl., 16 kor. 00 fl. 10. 00
Kétszeres: 15 kor. 00 fl. 00 kor. 00 fl.
Rozs: 12 kor. 20 fl. 00 kor. 00 fl.
Árpa új: 10 kor. — 10 kor. 40 fl.
Zab: 12 kor. 40 fl. — 12 kor. 80 fl.
Tengeri: 10 kor. 00 fl. — 9 kor. 60 fl.
Köles: 00 kor. 0 kor. 00 fl.
Széna: 3-00—5-00 koronáig. Szalma mm. 1-20 kor. Zsup szalma 100 kéve 8.00 kor.
Háj: 000 kor.
Zsir: 120—128 kor.
Sósszalonna 128—130 kor.

Ló- és szarvasmarha vásár.

Ló felhajtattott 870 drb., — ló eladatott 350 darab, Szarvas marha felhajtattott 920 drb. eladatott 640 drb.

Sertés vásár.

Sertés felhajtattott 1520 darab — eladatott 870 drb. Kővér sertés kilója 104 kor. 104 fl.
A vásár lefolyása élénk volt.

Innét-onnét.

— Julius 24. —

(Valami a rokkantságról.)

Ezen ujság hasábjain egy személyi hírel kapcsolatban szó esett a tekintetes tanácsunk rokkantságáról. A cikkírója bizonyosan nem veszi rossz néven, ha alólírott némileg magyarazza ezen kifejezés értelmét. Az idejét mult podesztától eltekintve a mi tekintetes tanácsunkat semmiesetre sem lehet testi rokkantsággal, vádolni bizonyára a cikkírója sem ilyen oldalukról akarta rokkantoknak jellemezni a mi nagyobbbrést duzzadó erős városi főurainkat . . . Hanem masként rokkantak ők.

A rendszernek a rokkantjai, a vezérletben megbukott, de alapjában még ma is létező Dégenfeldi rendszernek a rokkantjai, ők amidőn is erélybeli, szellemi, önállóságbeli rokkantságuknak, járszalagon való vezethetőségnek oly szomoru jeleit adták, oly férges gyümölcseit szózták a város polgárságára, hogy annak a gyomra máiglan el van rontva, hogy azért az ily vezetőség rászolgált még a „rokkantak“ nevezésére is.

Megtetszetek érteni uraim?

(A főmérnök elégtétele.)

Nagy elégtétel érte bicziklis Aczél Géza főmérnököt ezen lapnak egy híre követke-

tében. Nevezetesen, a melyben a „Babilon kaszárnya“ építéséről és az újabban beszállító önkéntesi iskola építéséről, ezerekre rugó terheiről van szó. Ugyanis a cikkíró a hír kapcsán az exfőispán Dégenfeld grófnak, mint akinek fővédnöksége mellett épült a Babel illetőleg „Babilon“ kaszárnya, — szobrot akart öntetni a hálás utókorral, de Aczél Géza és a régi társaknak az ércalakját is odaállítva a hatásosabb domborítás kedvéért . . .

Azokban alulírott úgy értesült, hogy t. főmérnökünk — legalább a „Babilon“ kaszárnya miatt nem szolgált rá az ércbeöntésre, már kész örökségként kapta azt a boldogult elődjétől . . . Lám kihitte volna, a mikor olyan sikerült alkotás ez is?

(Csokonai színház Debreczenben.)

Egyik helybeli laptársunk kioktatja a derék Makó direktort és mindazokat, a kik lelkesen fogadták Makó indítványát, hogy a városi színházat a debreczeni nagy uttörő magyar költő nevével „Csokonai színház“-nak nevezze el a város.

Laptársunk ezt nehezteli, mert — ugymond — „szép a hazafias lelkesedés, de csak a komolyság határai között. Ez eszme — halva született? „Miért? . . . Nohát erre is kioktat laptársunk benünket és öreg ágyujának az a lövege, hogy igaz ugyan, „Nagyváradon van Szigligeti színház Szigligeti Ede halhatatlan színműirőnk nevével elnevezve, — igaz ugyan: Kisfaludi színház is van az országban, mert Kisfaludi Sándor is irt színműveket, illetve ő volt az első uttörő ezen a téren. De bizony jó Csokonai Vitéz Mihály soha sem irt szindarabot . . . stb. . . , tehát csak színházat nem lehet róla elnevezni . . .“

Köszönjük a kioktatást. Szerintünk ugyan mellékes, hogy jó Csokonai Vitéz Mihály irt e valaha szindarabot vagy sem mert hisz a magyar nemzeti irodalomnak, nemzeti szellemnek volt olyan kiváló, lángeszű uttörője, hogy Debreczen, mint legjelesebb fiáról, megróvás és szégyenkedés nélkül nevezheti el a nagy költő nevével „Csokonai színház“-nak színházat, hisz talán utóvégre e színháznak is a nemzeti eszmények ápolása, fentartása adja meg a létjogosultságot? . . . Ámde mivel helybeli laptársunk „a komolyság határai“ között oly sikerülten csufolja a mi „hazafias lelkesedésünket“ és oly kiváló súlyt fektet arra hogy a jó Csokonai Vitéz Mihályról, „mert soha sem irt szindarabot“, a városi színház „a komolyság határai között“ elnevezhető volna-e? . . . Megnyugtadjuk.

A jó Csokonai Vitéz Mihály igenis irt még szindarabokat is. A jó Csokonai Vitéz Mihály volt az, a ki az ötfelvonásos, satirikus „Tempefői“ című vigjátékot bátorított megírni. Ugyancsak a jó Mihálytól származnak a „Karnyóné“ és a „Pofók vagy a Cultura“ című vigjátékok is, sőt drámailag is kísérletezett „Gerson du Malheureux“-vel? . . . Sőt még színpadi játékokat is fordítgatott ez a jó Mihály, a kit ime — mint látszik — még sem egészen hiában

csaptak ki a vaskalapos professzor urak a kollegiomból.

nemes Portörő Kelemen.

Carmencitta meghalt.

Carmencitta, az a fekete-hajú tüzes szemű spanyol tánczosnő, a kit Európa minden varietéjében megtapsoltak, pár napi betegség után sárga lázban meghalt.

Egy tengerentuli hír érkezéte egyszerűen csak megcsendül a fülünkben a castagnette pattogása, a színtányér csön.ése és visszarezeg a lelkünkben sok forró, izgalmas és mégis harmonikus hangulatfoszvány. Megcsapja arcunkat. Sevilla pettyhűdten meleg, de illatos levegője, meglibben előttünk egy ezerfodru, merev és mégis hajlékony kis szoknya, melyre szerelmesen hinti rojtjait egy sokszínű, fényes, selyemkendő. Carmencitta . . . A szeme tüzerő, a természetéről, a tánczairól, a toilettejeiről, az ékszereiről úgy beszéltek már minálunk Debreczenben is, hol nem egy két vig estét töltött, akár csak Parisban, a hol mindenkinek jó ismerőse volt a „grande espagnole“ és a kit nevééről ismertek a Quarter-beli cabarettekben épen úgy, mint a nagy boulevardokon.

A hírneves spanyol nő, aki épen oly kevéssé volt spanyol, mint francia, ma hidegen, némán, csendesen pihen a sárga dél-amerikai földben, távol az égbenyuló, keskeny montmartre-i háztól, a hol, mint Dausset Carmen pillantotta meg a napvilágot, távol a Folies Bergère-től, az Ambassadeur-tól, a londoni Empires színházától, a Ronacher-től és Osbudavárától, az Angelotti direktor debreczeni mulatójától, távol a hízelgő villanyfénytől, illattól és mosolygástól: halva fekszik a nagy enekes és tánczos leány, a kinek hajlékony derekáról sok fránya rimet komponáltak a poéták a nagy vizen innen.

Oh, hogy nem elégedett meg Dausset kisasszony az öreg kontinens tapsaival és gyémántjaival! A nagy vizen túl kivánczolt, oda akarta vinni a torreadorok gyönyös és szerelmes nótáit, a sevillai tánczokat és a valenciai rojtos fejkendőket. A nagy vándorló, a kit a vére, ez az ideges, susterdő fluidum üzött hajtott országról-országra, megelégette itt a bókokat, az aranyakat, a régies ivású imádókat: odavágyott az új, a szűz talajra, a hol szoknyája egy libbenésére térdre hull előtte az anyagiakban durvább, de érzésekben naivabb amerikai közönség.

Rio de Janeiroban egyszerűen csak feltartóztattak őt. Őt, a kinek szeme hunyoritása mindeoha parancs volt, kinek keskeny, fehér kezének mozdulatára meghajolt minden férfi derék, őt, a mindenkit legyőzőt: feltartóztatta a láz. A láz, a melyben égett minden este tizenegyötől tizenkettőig, a láz, a mely éltette, táplálta, szülte: elégette őt, lecsókolta arcának rózsáit, kiszivta ajkaiból a pirt, lassan megdermesztette hajlékony hófehér karjait, remekbe formált csipőit, lábait, megfagyasztotta a lelkét. Vége a bolerónak, a castagnette — utolsót csattanva, kiesett kezéből: Carmencittát megölte a sárga láz.

Akkor, a mikor győzedelmes lábait először illetti az új földre, a meghódítandó, új talajra: karjait nyújtja felé a láz, mely belege fojt minden szenvedélyt, vágyat, lobogást. Egyetlen tánczát sem tánczolta el az új tömegnek, egyetlenegyszer sem illeszthette vékony, finom ujjai közzé a csattogó fekete darabkákat, egyetlenegyszer sem öltötte magára a suhogó selymet, az ezer-szerű, rojtos kendőt.

Utolsót sóhajtott és daczosan össze-

szoritott ajkakkal egyszer sem lobogtathatta meg fekete fűrtit a brazilai hódoló tömeg előtt. A sárga halál ragadta gyilkos jánczba a gyönyörű Carmencittát. A komédiázásnak vége.

Czivisek milliós vesztesége a börzén.

(Beccapott gazdák.)

Hódmezővásárhelynek, az ország egyik legelénkebb parasztvárosának gazdái szomorú szívvel néznek aratás eredményének elébe. Egyik ottani gabonaágens, mint már megírtuk, — szövetkezve egy budapesti gabona céggel, rutul becsapta a vásárhelyi vegyenosabb gazdákat. Az összes veszteség, mint mondják, egy millió koronát tesz ki, ami egyuttal alapos pusztulást jelent a vásárhelyi parasztgazdáknak.

Ez az eset, bár ezuttal a szokottnál nagyobb port vert fel, nem tartozik a legritkábbak közé. Az egész országban, de különösen ott, a hol a gazda dominál, székhelylyel bír egy ugynevezett gabona „remissier”. Ezek az urak, legtöbbször a gabonakereskedő czimmet és jellegével ellátott irodát nyitnak egyik vagy másik gazdalakta vidéken, tulajdonképpen azonban csak ex-poziturái a budapesti tőzsde Kóbrák-féle alakjainak. Hivatásuk nyilvántartani a tehetősebb gazdákat és azokkal bármilyen ürügy alatt összeköttetést tartani fenn. A kisze-melt mediumokat azután bizonyos programm szerinti dolgozzák meg.

A remissiereknek ebben óriási jártaságuk van. Mindenekelőtt azt tesik el a kiszemelt áldozattól, hogy miként vélekedik egyik vagy másik dologról. Így például, ha sikerül megtudni a remissiernek, hogy ez vagy az a gazda rossz véleménynyel van a termés iránt, akkor minden módon igyekeznek őt ebben a véleményében megerősíteni. A kiszemelt áldozat, a gazda, szüklátókö-revel nem veszi észre a felállított csapdát. vitatkozásba bocsátkozik a remissierrel és hogy nyomatékokat is adjon szavának, rögtön kész eladni vagy venni búzát, rozsot stb. stb.

A belelovalás legmegszokottabb eszközei a budapesti tőzsdéről jövő és megrendelt sürgönyök. Ezeknek hatása csak ritkán szokott elmaradni. Kellő kommentárral a gazda hisz a sürgönynek és meggondolatlanságában az éppen kéznél levő „remissier”-nek megadja a megbízást.

A hódmezővásárhelyi eset azonban már a nagyobb kaliberű balek-fogások közé tartozik. — A vásárhelyi gazdáknak ugylátszik az a bizonyos sürgöny rendszer nem használt, s így erősebb csavart kellett alkalmazni.

Felhasználták erre a sajtót, amelynek a szolgálatkészsége kiapadhatatlan, a mikor a gazda érdekei ellen kell cselekedniök. Nagy üzletről levén szó, rövid idő alatt az egész országot bejárta a **törzsgomba** fellépesének a híre, sőt a nagyobb hitel kedvéért néhány holdat teljesen le is kaszáltak. Mire az egész híresztelés valótlanúsága kiderült, a fedezetlen spekulációból eredő veszteség már meghaladta az egy millió koronát.

A balekfogó remissier-rendszer beszüntetése óvszer lenne a fedezetlen spekuláció ellen. A tőzsde tanácsától nem várhatjuk, hogy cselekedjen ebben az irányban, mert a tőzsdetanács tisztelt elnöke csak azokat óvja, akik esetleg kiabálnak. Már pedig a beccapott és koldussá tett paraszt nem igen szokott kiabálni. Hanem igenis a kereske-

delmi miniszter irtól várunk orvoslást a téren. Ha a kereskedelmi utazókat tudták megfelelő törvénynyel szabályozni, gátat lehet vetni az ilyen balekfogó utazó vagy átmeneti időre letelepülő remissier féktelen kedéseinek is.

A közönség köréből. *)

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Nem panaszképpen, csupán felemlitem, hogy mily szépen heinzsuegnek folyton a cikkek az újságokban a jelenlegi ebzárlat alkalmával, ha a rendőrség a legnagyobb szigorral jár el ezekkel szemben akik a kutyáikat nem kötik meg vagy szájkosárral nem látják el. Ez igazán szép, s nagyon helyes intézkedés, azonban azt hiszem, hogyha már a rendőrség oly nagyon rajta van, — akkor első ízben járjon elő jó példával, nem pedig, mint egyik tisztelt rendőrkapitány ur napon-ta végig lovagol a városban s utána 4—5 agár szaladgál. Pedig azt hiszem a kapitány ur kutyája is kutya. Vagy az agár nem kutya? Tisztelettel

Egy megkötött vizslának tulajdonosa.

* E rovatban közlöttékért nem vállal felelőséget a Szerkesztőség.

CSARNOK.

Waterloo.

Erckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: **ifjabb Móríc Pál.**

Egyedül mentem haza. A háti máhata-skám vagyis inkább bakanyelven nevezve az én régi borjum rendben volt. Hanan alól ezt mentetem meg. A malhaszkekeren ezen nyugodott a fejem, a midőn a hadjárat nyomorúságától megtörtén küzködtem a halállal. Goulden ur dolgozott. Hallgatva fordult felém. Meg én kérdeztem:

— Hát Katicza hol van?

— Odafönt:

Jól tudtam, hogy sirdogál. Szívesen mentem volna vigasztalni; de sem erőm, sem bátorságom nem volt hozzá. A Vierwindeni esetemet adtam elő Goulden urnak. Azután pedig mindketten elgondolkozván hallgattuk. Még csak egymásra sem mertünk nézni, úgy üldögéltünk szivgyötrelmesen, némán . . . Bealkonyodott. Marborongott az éjszaka, midőn Katicza lejött . . . A sötétben terített meg. A kezét fogtem meg és azután úgy öleltem vontam. Még mintegy félóra hosszat üldögéltünk így, mignem Goulden ur szót emelt:

— Hát Czebedo nem jön?

— Nem! A szolgálat miatt nem jöhet.

— Akkor hát vacsoráljunk!

De egyikőnk sem volt éhes. Katicza már kilencz óraker asztalt bontott és lefeküdt. Ez volt életemnek a legszonyubb éjszakája. Katicza, minthacsak meghalt volna, úgy feküdt az ágyban. Hiába szólítottam, nem felelt az esdő szavamra. Éjféltajti Goulden urat is értesítettem az esetről. Azonnal felöltözött és feljött hozzánk. Némi czukros vízzel itattuk. Ekkor magához tért és felkelt . . . Azután csak arra emlékezem elébem térdelt és úgy könyörgött, ne hagyjam el. Mintha bizony magam jószántából mentem volna . . . Minthacsak az eszt is veszítette volna már szegényke. Goulden ur orvost akart hívni, de mégsem engedtem.

Mégis hajnal felé csillapult a szegény lelkem, hosszasán sirdogált, mignem karjaim között aludt el. Mégcsak meg sem mertem csókolni. Óvatosan lopózkodtam ki. Keservemben majd kiszakadt a szívem és háborgott a lelkem: „Istenem, miért is teremtetél engem? Miért nem hagytál inkább aludni száz és száz esztendőkön át? Vaj' mit cselekedhettem a születésem előtt, hogy ezt mérted reám! Mivel érdemeltem ki, hogy így gyötördik az én szerelmesem, holott bűnös sem vagyok” De nem is az Istenről származik ez, az emberek gyöttrő a szívnek.

Midőn Goulden urral leértünk, emlékeztetett kötelességemre:

— Lásd, ő alszik . . . Nem tud semmiről semmit . . . még szerencse . . . Amig alszik, addig távozz!

Magamban dicsértem az urat, hogy őt elaltatta. — Azután szóltanul, minden legcsekélyebb neszre figyelve üldögéltünk, midőn felhallatszott a gyülekező. Goulden ur megindultan tekintett reám. Mindketten felállottunk. A borjut vállamra csatolta az öreg ur.

— Józsi fiam, Metzben okvetlen keresd fel a fegyverház parancsnokát; de semmilyen körülmények között ne rettenj vissza. Nagy és komoly a veszedelmünk. Franciaország veszedelmében minden fiára szükség van. Ezuttal nem a mások birtokának a fosztogatásáról, hódításáról van szó, hanem tulajdon édes hazánkat fenyegeti a veszedelem. Ne feledd, hogy magau, a feleséged, mindenki, akit csak szeretsz mindnyájan tűzben vagyunk. Ha legalább húsz évvel ifjabb volnék, magam is elkísérnék és jó példát mutatnék neked.

Lekiért a kapuig. Megesóoltuk egymást, ezután indultam a kaszányába. Czebedo már várt. A kvártejara vezetett, a hol is az egyenruhába öltöztem. Még évek múltán sem feleltem el, hogy a Czebedo atyja a levetett polgári ruháját egy göngyölegbe csomagolta és biztatott, ha majd elvonultunk, haza viszi a lakásomra . . . Azután pedig a Lancher-utczán, a francia-kapun vonult át a zászlóalj.

Néhány gyermek szédelgett utánunk. A kapu őrség az elvonulásunkor fegyverbe lépett. Mi pedig meneteltünk Waterloo felé.

(Folyt köv)

Szerkesztői üzenetek.

Tycho. Kedves, hangulatos dolog. Legközelebb sort kerítünk reá. Eppenséggel nem számítjuk bűnhődésnek, hogy átolvastuk; nem tartunk tőle, hogy fenyegetését beváltja.

B. I. Szép Rozalinda bevált. Bemutatjuk a Debreczen o vasóinak, hadd ismerjék meg, hogy a hölgyek többnyire a tengerentúl, mint innét — egyformák.

V. Gy-gy. A székegyföld ezen ismertetései derék és hasznos irások, csak hogy minden közleménynek lehetőleg rövidnek, tömörnek kell lenni, hogy az egyéb helyi közlemények mellett lapunkba sürrbben szorithassuk be. Az utóbb küldött cikket, mint látod, éppen a mai számba adtuk le.

D. N. M. Hnánás. (Gazdakör gazdája.) A levelet megkaptuk. Kívánságoknak eleget tett a kiadóhivatal. Bizonyára nem lesz eredménytelen a hirdetés. Szíves üdvözet.

R. V. Balaton Földvár. A kedves magyar tengerpartjáról egy erős magyar balatoni fogas — cikket szívesen, gyönyörűségeesen fogadna a „Debreczen” olvasóközönsége, melyhez nagyságodnak a választói is tartoznak, legalább a zömben. Az ígért, delemaradt Londonyországi levél helyett kárpótolna bennünket egy balatonföldvári levél. Honorálnánk is gazdagon a — szeretetünkkel . . .

7749—1902.

Árlejtési hirdetés.

Az Eötvös-utcai két fiu iskola közös határvonalában egy kettős szivattyúval ellátandó jó ivóvizű kut furása elrendeltetvén, ezen munkálat kivitelének biztosítása céljából zárt ajánlat utján versenytárgyalás hirdetik.

A versenytárgyaláson minden képvisítéssel bíró debreczeni iparos részt vehet.

Minden ajánlattevő köteles ajánlati összegének 5%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban **f. évi aug. hó 8-án d. u. 5 óráig** a városi házipénztárnál letenni s a letéti jegyet ajánlatához mellékelni.

Az ajánlatban számmal és betűvel határozottan kiirandó, hogy mennyiért hajlandó vállalkozó a kut furását teljesen felszerelve elkészíteni, továbbá határozottan kijelentendő, hogy ajánlattevő a feltételeket és helyi viszonyokat ismeri, a feltételeket magára nézve kötelezőnek elfogadja.

Ajánlat teendő 50 m. mélységig érő kutfuróra folyóméterenként, vagy általánosságban, a régi kutszivattyúnak átalakítására kettős huzásra általánosságban 50 m. aluli furásra folyóméterenként.

A kellően felszerelt írásbeli zárt ajánlatok **f. évi aug. 9-én d. e. 10 óráig** a polgármesteri hivatalhoz adandók be, mely ajánlatok ugyanazon nap délelőtt 11 órakor a városháza nagyástermében bontatnak fel.

Elkészve beadott kellően fel nem szerelt avagy kétséget támasztó kifejezéseket tartalmazó távirati vagy utó ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fentartja magának azon jogot, hogy a beérkező ajánlatok között szabadon választhasson vagy azok mellőzésével a munkálat biztosítására más uton intézkedhessenek.

Minden ajánlattevő ajánlatának felbontásától számított 60 napig kötelezettségben marad. A vállalati feltételek a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők, hol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Debreczen, 1902. jul. 17.

A városi tanács.

Ház árverés.

(Kossuth-utca 31 sz.) f. é. aug. hó 6-án d. u. 3 órakor a debreczeni kir. Törvényszéknél; feltételek megtekinthetők ugyanott és **dr. Kocsár Gábor** ügyvéd irodájában.

904—1902 v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debr. kir. jbiróságnak V. 1809/2—1902. számú végzése folytán közhírre tétetik, miszerint a Debreczeni kölcs. segélyző egyesület mint szövetkezet részére özv. Schneller Károlyné, Márton Terézia debreczeni lakostól 900 kor. tőke, ennek 1902 évi jun. 5-től számított 6% kamatai és eddig összesen 79 k. 21 fl. perköltség erejéig 1902. jul. 1-én biróilag lefoglalt és 1189 koronára becsült házi butorok, szőnyegek és egyebekből álló ingóságok 1902 évi jul. 31-én d. e. 9 órakor kezdetét veendő és Péterfia 80 sz. háznál, alperes lakásán megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1902. jul. 17-én.

Török Péter bir. kiküldött.

APRÓ HIRDETESEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűből szedett minden szó 4 fillér.

Tanuló fűszerüzletbe

teljes ellátás mellett azonnali belépésre kerestetik. Czim a kiadóban.

Világhírű keiser borax és fürdő szivacsok nagyraktára Czeplédy és Polgárnál.

Biliárd asztal forgatható és jó karban levő megvételre kerestetik. Ajánlatok a Hajdunánási Gazdakörhöz intézendők.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajdusági pedró” használata által. Egy doboz 40 fl. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Eladó fák. 750-ból választva 600 szállfa eladó. Ugyanott kifaragott lábfák és szilfák szinte kaphatók, valamint 2 1/2 öl varga tűzifa eladó. Honvéd-u. 62.

Kiadó lakás. Szép világos, magas, egészséges 2 vagy 3 szobás udvari lakás kiadó Darabos-u. 59 sz. a.

Honvéd tiszthelyettesi egyenruhát keresek megvételre. Czim a kiadóhivatalban.

Egy ház a csillag-utczán üzlethelyiséggel eladó vagy aug. hó 1-től egész udvarával kiadó. Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal.

H.-Böszörményben 1 magtár, melybe 4—500 mm-áza termény elfér, olcsó árban kiadó. Értekezni Debreczenben Varga-u. 43 sz. a. a tulajdonossal.

Eladó vagy kiadó.

A vasut és esolnakázó tó mellett gyárhelyi ségnek, ipartelepnek, alkalmas új épület-ugyanott lakások is kaphatók. Értekezhetni Ketmalom-u. 11.

Egyedül valódi angol THIERRY BALZSAM

Közegészségügyileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvényszéki mintavédelem alatt áll.

Allein echter Balsam
des der Schutzengel-Apothek
A. Thierry in Prograda
102 Rohitsch-Sauerbrunn

E balzsam belsőleg és külsőleg használ : 1. Utólráhatetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek kóros bajainál, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyít a legrégebbi bajokból is. 2. Kötő hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a hideglelést. 4. Meglepően gyógyítja a gyomor, szélgyöcsöt s a tagrágatásokat. 5. Megment az aranyeres fájdalomtól s kigyógyít a Hämorrhoidákban, szeliden mozdítja elő a székélést s a vér tisztulását, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, úras fogaknál és szájróhadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a fejfájást, szagatást, rheumát, fülbántalmakat stb. Csak mindig vigyázzunk a mellékelt zöld mezejű **apacza-védjegyre!** Hamisításoktól legjobban óvakodunk, ha **egyenesen** gyáramból Ausztria-Magyarország minden állomására franco rendelünk 12 kic. vagy 6 dupla üveget 4 koronáért, Bosznia és Herzegovinában 4 kor, 60 fillér. Kevesebb nem küldetnek. Szétküldés előfizetés vagy összeg utánvétele mellett.

Miért szenved ön ? ? Hiszen önnek, amely gyógyulása bizonyos még akkor is, ha sebe bármily régi, sőt a fájdalmas operációt is elkerülheti, ha a valódi Thierry A. féle **Centifolia** kenőcsöt használjk, mely rendkívül vonzó, a sebek gyógyításában valamint a fájdalmak enyhítésében utólráhatetlen. A valódi Centifolia-kenőcs alkalmazható : a szoptatók mellkeménykedésének, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és esontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csontvesedéseknek, vágás, szurás, lövés és ütés által előidézett sebeknek; az idegen testek, pl. : üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karbnukulus és ráknál; végre pokolvar, körömméreg, körömgöyülés, a lábak járás közben történt kisebélése, fagyás és égés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugas stb. eseteiben. 2 tégely csomag csomagolással, postadíjjal együtt 3 kor. 50 fill. Termédek előismerő levél megtekinthető. Utánzatok vételétől óva intek mindenkit és arra ügyeljünk, hogy „Schutzengel” Apothek des Thierry (Adolf) Limited in Prograda” a tégelybe van-e égetve. Eme két gyógyháiásában utólráhatetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül régibb, annál jobb, nem árt a szernek a fagy, sem meleg s ezáltal télen nyáron szétküldhető. Mindenkor hatással van s alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi ségely, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni, melyért csak haszontalanul elpördájuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készenlétben e világhírű, olcsó, megbízható, a mellett árthatatlan szerből. A hol nem bizonyos, hogy az én kötő szerem, ott ajánlatos egyenesen tőlem hozatni. Czim

Apotheker Thierry (Adolf) Limited Schutzengel-Apothek in Prograda bei Rohitsch-Sauerbrunn
Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészeknél.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.